

NOGLE OPLYSNINGER OM EN HIDTIL UKENDT GREN AF SLÆGTEN SUHR FRA AALBORG.

Af *Anna Rosenstand Christensen*,
gift *Myrhøj*.

I mange Aar har jeg arbejdet paa at finde Forældre til *Jørgen Jensen Gleerups* Hustru *Else Hansdatter*, og jeg mener nu at turde sige, at hun er Datter af Handelsmand i Aalborg, Forpagter paa Kyø *Hans Andersen* og *Margrethe Lauridsdatter*.

Else Hansdatter er, ifølge Lengnick: Den Gleerupske Legatstamtavle og Klitgaard: Pers. Tidsskr. 1910 født i Aalborg 24/12 1661; hendes Daab findes ikke — saadan som det er Tilfældet med hendes formodede Søskende — i Budolfi Kirkebog, hun er maaske døbt i Frue Kirke, hvis Kirkebog først begynder 1715.

Dette er alt, hvad jeg har vidst om hende indtil hendes Bryllup paa Vaar, Farstrup S., Slet Hd. den 22/5 1683,¹ hvor hun kaldes *Rasmus Jensens* Stifdatter.

Af Konsumtions- og Folkeskat² 1672 og 1673 for Kyø Hovedgaard, St. Aistrup S., Slet Hd. ses, at Rasmus Jensen da var Fuldmægtig der, og at Forpagtersken hed *Margrethe Lauridsdatter*, sal. *Hans Andersens*.

Vi ved,³ at en Rasmus Jensen og Margrethe Lauridsdatter den 29/8 1674 faar Bevilling til Ægteskab uden Troløvelse og Lysning. Det ligger da nær at antage, at det netop er den Margrethe Lauridsdatter, der var Forpagterske paa Kyø i 1672 og 1673; desværre er der ingen Skattemandtal bevarede for Aalborg Amt fra 1674 til 1680.

Om Margrethe Lauridsdatter vides det fra Kirkebogen, at hun og Hans Andersen blev viet i Budolfi Kirke i Aalborg 14/6 1657. Præsten siger: »... Margrethe, Sal. Lauritz Lauritzens Daatter, som i mange Aar hafuer Verit i mit Hus«. Denne Laurids Lauridsen er formodentlig den i A. H. Nielsen: Emb. og Bestillingsmænd i Aalborg nævnte Raadmand No. 83, hans Hustru hed *Else Baggessdatter* og var af den kendte Baggese-Slægt fra Ribe. For at faa endnu et Grundlag for, at Margrethe Lauridsdatter netop skulde være af denne Slægt, har jeg undersøgt Fadderne ved hendes Søster *Ingeborgs* Børns Daab i Ingstrup Kirke, Hvetbo Herred; Ingeborg var gift 1^o *Ludvig Jonsen*, Spr. til Ingstrup, 2^o *Jacob Ot-*

tesen, Spr. s. S. Som Faddere 1656 optræder af Slægten: Hæderlig oc høilærde Mand M. *Niels Lauritzzøn Bech* udi Hiøring oc M. *Jacob Hansøn* i Aalborg. *Lauritz Lauritzzøn* Aff Aalborg, *Margrethe Chrestens Daatter*, S: *Lauritz Lauritzens*. *Karen Lauritzdaatter* Borgmester De-Hemmers. I 1668 er bl. Faddere: *Margret Lauritzdatter* og *Hans Andersen* i Aalborg. (Om disse Personer, med Undtagelse af Hans Andersen, se: A. H. Nielsen: Emb.- og Bestillingsmænd i Aalborg, S. 127 og 132).

Paa den Tid Margrethe Lauridsdatters Bryllup fandt Sted, hed Sognepræsten ved Bud. Kirke *Jacob Hansen Brunov*; han var gift med *Ingeborg Baggessdatter*,⁴⁾ Søster til Margrethes Mor. Margrethe mistede sine Forældre, da hun var ca. 9 Aar, hun er derfor nok opvokset i det Brunovske Hjem; hun er født i Aalborg 4/11 1640⁶⁾ som den yngste af 5 Helsøskende.

I Ægteskabet med Hans Andersen havde Margrethe følgende Børn: *Anders*, døbt 29/7 1659. — *Kirsten*, døbt 23/11 1660. — [*Else*, født 24/12 1661.] — *Thomas*, døbt 6/2 1663. — *Kirsten*, døbt 11/8 1665. — *Citzel*, døbt 26/8 1667.⁹⁾

Hans Andersen døde paa Kyø (se S. 69) 23/8 1671;⁵⁾ han var f. i Ribe 8/3 1622.⁵⁾ Stenen i Frue Kirke er forlængst fjernet.

I 1672 og 1673 er det, at Margrethe Lauridsdatter er Forpagterske paa Kyø, og som ovenfor nævnt findes der ingen Mandtal for de følgende Aar; det næste er for 1681, og da er hun allerede død.* Rasmus Jensen er i Tiden mellem 1676 25/3 og 1677 1/3 kommen til Vaar,⁷⁾ og den 11/8 1680 faar han og *Anne Lauridsdatter Høgholt* Bevilling til Ægteskab uden Trolovelse og Lysning.⁸⁾

Familie- og Folkeskattemandtal 1681 for Vaar oplyser, at de har Børnene: *Else Hansdatter* og *Kirsten Hansdatter*.

I Kop- og Kvægskat 1682 for Vaar meddeles: »Der paa Residerer Velfornemme Mand, Rasmus Jensøn och Hans Elschelige Hustru Som gaarden hafuer forpagtet. Hafuer en liden Søn Hans. En Stifdatter Else«.

I samme Skat, samme Gaard 1683 den 1/1 »1 Stifdatter Else« og 1/7 »en Stifdatter Kirsten Hansdatter«. Else havde Bryllup i Maj. Hans's Skæbne kendes ikke.

Af Skattemandtal 1685 faar vi at vide, at han »har ikke flere Børn. Er ejheller formuende. Er beladet med en Del besværlige Værgemaal«.

Af Margrethe Lauridsdatters øvrige Børn kendes kun Sidsel,

* Aarstallet paa Stenen (se Note 5) maa være læst forkert af Hopp; det skal maaske være 1680; Rasmus Jensen faar Ægteskabsbevilling 2' Gang 11/8 1680, saa Margrethe maa være død før dette Tidspunkt. Døden indtraf paa Vaar (se S. 64), men Tiden vides ikke.

der var gift med *Thomas Pedersen Muus* i Valsted, der paa sin Kones Vegne giver Afkald paa Arv hende tilfalden efter Forældrene, Arveafkaldet gives til Rasmus Jensen paa Vaar.⁹

I April 1686 dør Rasmus Jensen, og Sønnen, Hans, giver Afkald paa Arv efter Faderen.¹⁰ Rasmus Jensens 2' Hustru, Anne Lauridsdatter forlader 1686 Vaar for at holde Bryllup med *Peder Pedersen Brønsdorff*,¹¹ Ejer af Kongstedlund, død 1701.¹²

Kort efter bliver hun gift med *Bertel Langballe*, Ejer af Nebel i Thy,¹³ hvor hun dør 11/10 1709, 56 Aar gl.¹⁴

Hendes Afstamning kender jeg ikke. Der er ikke Skifte efter hende; hendes Mand faar Bevilling til at sidde i uskiftet Bo.¹⁵

Af Ting der styrker Antagelsen, at Margrethe Lauridsdatter ~ Rasmus Jensen er Hans Andersens Enke, tjener følgende:

Stifbørnene Else *Hansdatter* og Kirsten *Hansdatter* der nævnes i Mandtallene. Thomas Pedersen Muus giver Afkald paa Arv »hans kierre Hustrue Sidzel *Hansdatter* arfuelligen kunde verre tilfalden effter hendiss kierre nu sl: Forældre, hendiss Fader dend erlige nu salig Mand Hans Andersøn, fordom Borger och Handelsmand i Aalborgg och for pachter paa Kye och der døde, och hendiss kierre nu sl: Moder salig affgangne Margrethe Lauridsdatter, som lefde och døde paa Waar o. s. v.«

Afkaldet gives til Rasmus Jensen paa Vaar.⁹

At Else *Hansdatter* ~ Jørgen Jensen Gleerup er Datter af Hans Andersen og Margrethe Lauridsdatter kan ikke bevises, men hun er Stifdatter af Rasmus Jensen paa Vaar, der desuden har Stifdatteren Kirsten *Hansdatter* (en saadan findes bl. Hans Andersen og Margr. Lauridsdatters Børn), og da Sidsel *Hansdts.* Arveafkald bliver givet til samme Rasmus Jensen, maa man antage, at det er den Sidsel, der ogsaa findes bl. Hans Andersens og Margr. Lauridsdts. Børn, og naar Afkaldet netop gives til ham, er det vel, fordi han har været gift med Sidsels Moder og altsaa er Sidsels Stiffader. Desuden har Else i sin Børnerække Navnene: Margrethe, Hans og Bagge, (Moder, Fader og Morbroder, se N. 132). Hun kan ikke være Anne Lauridsdatters Barn i et tidligere Ægteskab med en Hans, da Anne Lauridsdatter er f. 1653, Else f. 1661. Else *Hansdatters* mødrene Slægt findes omtalt i Kinch: Ribe Bys Historie og i »Jyske Samlinger«, saa den er godt kendt.

Hendes Fader, Hans Andersen, der, som ovenfor nævnt ogsaa er Ripenser, er maaske af samme Slægt; hans Fødsel kan desværre ikke findes i Kirkebogen, der først begynder 1623.

Margrethe Lauridsdatters fædrene Slægt er fra Nordjylland. Raadmand Laurids Jensen (Suur el. Seehuus) N., S. 127, hendes Farfar, nedstammer ifølge Dyrskøt (se: P. Filtenborg: Sejer Olesen Leth og hans Slægt, S. 38) fra Skipper *Clement*, og hans Hustru

*Johanne Lauridsdatter Guldsmeds*¹⁶ Forfædre var Handels- og Embedsmænd i Aalborg.

Jeg har hermed forsøgt at give et Sandsynlighedsbevis paa, hvem Else Hansdatters Forfædre er og haaber, det maa interessere nogle af de mange, der lever som hendes Efterkommene.

Hendes Billede findes i Hjørring Amts Aarbog 1935, S. 39.

1. Pers. Tidsskr. [i det følgende: P. T.] 1910, S. 149.
2. *Margrethe Lauridsdatter*, Sal. *Hans Andersens*, Forpagterske. *Rasmus Jensen*, Husbondens, *Albert Itzens*, Fuldmægtig. Ligeledes i 1673 1/1, 1/4, 1/7 og 1/10. Alle Oplysninger fra disse Mandtal er mig meddelt af Kontorassistent Anders Sørensen, Kbh., uden hvis værdifulde Hjælp jeg ikke havde naaet noget Resultat.
3. P. T. 1914, S. 133.
4. A. H. Nielsen: Emb.- og Bestillingsmænd i Aalborg [i det følgende: N.], S. 109 og Tillæg I, S. 6 under Raadmand *Th. Lauridsen*, No. 87, der var *Margrethes* Fars Broder.
5. P. T. 1915, S. 234 (Gravskrifter fra den gamle »Vor Frue Kirke« i Aalborg og fra dennes nedlagte Kirkegaard. Ved C. Klitgaard). Der staar: »I den øverste Korsgang ligger en Sten over Samme Sten og sted tilhører ogsaa ærlig og Velagtbare Mand *Hans Andersen*, forstum Borger og Handelsmand her udj Aalborg, barnefødt udj Riibe A^o 1622, d. 8. Martii, som hensov udj Herren A^o 1671, d. 23. Augusti med sin kiære Hustrue, ærlig og Gudfrygtige Qvinde *Margrethe Lauridsdatter*, barnefødt her udj Aalborg A^o 1640, d. 4. Novbr., død A^o 1683.«
6. Alle, med Undtagelse af Else, døbt i Bud. K.
7. Krigsstyrregnskab.
8. P. T. 1916, S. 43. — I selve Registranten staar udtrykkelig R. J. *paa Vaar*.
9. Slet Hds. Tingbog 4/3 1686, Fol. 129.
10. Slet Hds. Tingbog 21/4 1687, Blad 238.
11. Skattemandtal 1687, Vaar:

»Fra dend Hafuer Forpagterschen *Anne Lauridsdatter* den Velfornemme Matrone Sin middel forflyt og nu Andensteds Suarer med Kop-schat.«

Antegnelse til Kop- og Kvægskat 1687 5/2 »Paa Vore Hofued Gaard Angifuer Præsten Forpagterschen *Anne Larsdatter* som sine Midler der fra hafuer for fløt, huor paa bereignes ichon Allereniste Af et tienistefolch til Indtægt behøfuer derfor Amptschri fuerens bedre forklaring huor Forpagterschen for sin egen Persohn hafuer betalt.

»Hun fløtte til Kongstedlund og blef gift med *Peder Pedersen Brønsdorff*, og fløtte ved Paaske Tider fra Stedet, og ved Philippe Jacoby [1/5] blef Gaarden under forpagtning antaget af Hr. *Arnoldus Düssel* som boer paa Elkier udi Vensøssel.«
12. Trap V, S. 655.
13. Trap V, S. 376.
14. Kb. f. V. Vandet S., Hillerslev Hd.
15. Skifteprotokol f. Dueholm, Ørum og Vestervig Amter 1705—1722, Blad 139 b. og 153.
16. Aalborg Amts Aarbog III, S. 313 eller P. T. 1915, S. 226 sammenholdt med N., S. 125 og I, 5.